

De Zeeheld

Wijkblad voor Bottendaal

jaargang 10 • nr 6 • december 2005

*Lekker eten en
een goed gesprek*

foto: Anne-Marie van der Straaten

Lees verder op pagina 3.

2 Post!

3 Suikerfestival

4 Hidden Rhythms

5 Vaarwel Bottendaal

6 Nieuws van de BOB

**7 Floes: Hollywood in
Bottendaal**

8 Bottendaals Glorie

De Zeeheld

Wijkblad voor Bottendaal
verschijnt 6 keer per jaar en
wordt huis-aan-huis bezorgd
op ca. 2000 adressen.

Redactie:

Karin Albers
Jozé van den Hurk
Bas Janssen
Janneke van den
Nieuwenhuizen
Anne-Marie van der
Straaten

Fotografie:

Willemien Geboers

Lay-out:

Martin van Els

Redactieadres:

Buurtkantoor Bottendaal,
Burghardt v/d Berghstraat 114,
6512 DR Nijmegen, e-mail:
dezeeheld@yahoo.com

Het volgende nummer ver-
schijnt eind februari 2006.
Kopij, liefst digitaal, uiterlijk
3 februari mailen of inleveren
op het redactieadres.

POST!

Van de netwerker

Alweer het laatste wijkblad voor dit
jaar en voor mij sowieso de laat-
ste keer dat ik een artikeltje voor 'De
Zeeheld' mag verzorgen. Eind januari
2006 ga ik gebruikmaken van de Tijdelijke
Ouderen Regeling bij de politie, een soort
VUT dus!

Vanaf oktober 1993 ben ik netwerker voor
Bottendaal, Galgenveld en Groenewoud.

Met veel plezier deed ik in voornoemde
wijken mijn 'netwerk' wat ik niet anders
zag dan 'wijkagent' zijn. In al die jaren
leerde ik heel veel mensen van jong tot
oud uit de wijk kennen. Natuurlijk kwam
ik met heel veel situaties; leuk, minder
leuk, triest of erger in aanraking. In bijna
iedere straat in Bottendaal ken ik wel
achter een voordeur het hele hebben en
houden van de bewoner(s) aldaar. Ik wist
lang niet overal een pasklare oplossing
voor maar deed zoveel mogelijk mijn best
om voor alles en iedereen wat bevredi-
gends te bereiken, al dan niet samen met
mijn teamcollega's. Ik ben me ervan be-
wust, dat ik daar niet altijd in slaagde.

Op dit moment is nog niet bekend wie mijn
taak zal overnemen, maar daarover zal 'De
Zeeheld' zo snel mogelijk worden geïnfor-
meerd en de Bottendalers dan vervolgens
ook, ga ik maar van uit. Ik houd voor de
wijkbewoners verder geen afscheidsrecep-
tie, doch slechts voor mijn collega's en een
aantal externe partners, die ik veel had.

Allemaal bedankt voor de prettige tijd bij
jullie in de wijk en de verstandhouding en
de vertrouwensrelaties die ik bij en met
jullie mocht opbouwen!

Dan staan de feestdagen ook weer op het
programma. Namens de leiding en alle
medewerk(st)ers van politieteam Oud-
Oost wens ik jullie hele prettige feestda-
gen en alvast de allerbeste wensen voor
2006, het jaar dat jullie in ieder geval een
nieuwe 'netwerker' brengt. ■

*Hartelijke groeten,
Huub Schuurmans*

**Het netwerkteam
Oud-Oost is telefonisch bereik-
baar via 0900-8844.**

Hele fijne feestdagen

*De redactie van
De Zeeheld wenst
alle Bottendalers
hele fijne feest
dagen en een
mooi, gezond en
gelukkig Nieuw Jaar.*

Een gezellige ontmoeting dankzij jongeren

Suikerfestival in Bottendaal

Hoe kun je de kloof tussen jongeren en de wijkbewoners verkleinen? Gewoon: door elkaar te ontmoeten. Een groep jongeren in Bottendaal heeft zelf het heft in handen genomen en op zondag 27 november wijkbewoners getraakteerd op een suikerfestival: een geweldig initiatief om elkaar beter te leren kennen.

DOOR BAS JANSSEN

Het suikerfestival in het Wijkcentrum De Burghardt was een aangename verrassing. De ontmoeting tijdens het eten was niet alleen leuk en gezellig, maar ook leerzaam. Want veel wijkbewoners weten nu niet alleen wat het suikerfeest inhoudt, maar hebben ook meer kennis van Bottendaal dankzij de quiz over de wijk. En ze hebben kennis gemaakt met de jongeren die deze speciale avond samen met vrijwilligers hebben georganiseerd. Appie, Khalid, Mohammed en anderen hebben laten zien wat ze in de wijk doen en wat hun plannen zijn.

Hun belangrijkste doel om de kloof tussen de jongeren en de wijkbewoners te verkleinen is zeker gelukt door de ongedwongen en leuke presentatie. Het eten was lekker en sfeer was goed. Helaas konden de jongeren niet verspreid over alle tafels mee eten, want ze waren druk in de weer met de verzorging van de gasten. Ze hadden niet genoeg tijd om mee te doen aan de tafelsprekken en eventuele individuele kennismaking. Er werd niet alleen veel zoetheid en een Turkse maaltijd genuttigd, maar ook gediscussieerd over

'Lekker eten en een goed gesprek'

foto: Anne-Marie van der Straaten

onderwerpen zoals coffeeshops, veiligheid en integratie in Bottendaal. De conclusies werden door woordvoerders van de tafels op een grappige maar duidelijke manier gepresenteerd. Ten slotte werden de winnaars van de quiz over de wijk beloond met een multicultu-

tureel cadeau.

Door samen het suikerfestival te vieren hebben de wijkbewoners elkaar weer beter leren kennen. Dankzij een groep actieve jongeren in Bottendaal. ■

vlnr: Appie, Khalid, en de BOB

foto: Anne-Marie van der Straaten

Internationale beeldende kunst in Bottendaal

Hidden Rhythms

Verborgen ritmen in Bottendaal. Vanaf 11 december zijn de werken van verschillende internationale kunstenaars in de Paraplufabriek te bezichtigen. Deze expositie is een deel van het hedendaagse beeldende kunstproject 'Hidden Rhythms' dat door Kunstenaarsinitiatief Paraplufabriek en freelance curator Hilde de Bruijn is georganiseerd.

DOOR BAS JANSSEN

Hilde de Bruijn heeft vijftien internationale kunstenaars gevraagd om mee te werken aan het kunstproject in de Paraplufabriek en in Museum Het Valkhof. Zij heeft hen in Nederland en onder andere in Londen, Berlijn, Parijs en Boekarest gevonden tijdens de voorbereiding van het project: 'Van de meeste kende ik al werk, maar een aantal heb ik gevonden tijdens een vijftal reizen die ik gemaakt heb dankzij een subsidie voor bemiddeling van kunst.'

Hilde is als kunstcurator een soort bemiddelaar tussen toeschouwers en kunstenaars. Ze doet onderzoek, selecteert kunstwerken en zoekt kunstenaars voor een tentoonstelling of een breder project, zoals Hidden Rhythms. Hilde is al langer nieuwsgierig naar rituelen: 'Via rituelen komen we in contact met andere mensen. Een ritueel is vaak onbewust en heeft een bepaald patroon. Net zoals een ritme: vandaar verborgen ritme. In het project worden maar weinig expliciete rituelen, zoals religieuze ceremonies, getoond. Maar wel belangrijke verhoudingen

tussen mensen die niet duidelijk op de voorgrond treden. Er is eigenlijk ook geen eenduidige definitie van wat een ritueel is. In plaats van hiernaar te zoeken, wordt in het project vooral gekeken naar de werking van rituelen, naar wat ritueel doet.'

Digitale prints

Het meest interessant vindt Hilde wat een ritueel doet: 'Het kan emoties oproepen of veranderen, verbondenheid scheppen of juist mensen uitsluiten.' De werking van rituelen wil ze op allerlei manieren in de kunstwerken laten zien. Het project bestaat uit een tentoonstelling van onder andere fotografie, werk op papier en grote digitale prints. Er zijn ook uitvoeringen op locatie, video-installaties en projecties. De herkenbaarheid zal voor iedere bezoeker verschillend zijn, ook vanwege de abstracte werken. Hilde: 'Mensen worden uitgenodigd om na te

Gregg Smith, 'Men and boxes', performance, La Bellevilloise, Parijs 2005, video still.

denken over rituelen en er op verschillende manieren naar te kijken.'

Iers dansfeest

Voor Hilde is een film van Lisl Ponger, genaamd Fantom Foreign Vienna, belangrijk en herkenbaar: 'Zij laat veel rituelen van verschillende internationale en culturele gemeenschappen in Wenen zien. Je hebt niet het gevoel dat je in Wenen bent, maar daar vindt wel bijvoorbeeld een Turkse bruiloft plaats, een sinterklaasfeestje op de Nederlandse Ambassade of een Iers dansfeest. In de film zie je dat we allemaal rituelen delen. Het lijkt een wereldtaal, maar tegelijkertijd draait het er in de film om voorbij oppervlakkige kenmerken van de ander te kijken, zoals het exotisch gebaar of het typerend kostuum.'

Hidden Rhythms maakt je op een andere manier bewust van rituelen. Het project van Hilde de Bruijn en het Kunstenaarsinitiatief Paraplufabriek is op zich ook een ritueel, maar zeker niet verborgen: het kunstproject is te zien van 11 december tot en met 22 januari in Museum Het Valkhof en in Paraplufabriek. ■

Sung Hwan Kim and a lady from the sea, 'Flat White Rough Cut', deel van een ruimtelijke installatie, video still, 2005.

Het huis dat zij verlieten...

'Met z'n allen pompoensoep eten in de achtertuin' Vaarwel Bottendaal!

Wat bezielde voormalig Zeeheld Pieter Matthijssen om zijn Bottendaalse bovenwoning in de St. Stephanusstraat vaarwel te zeggen en samen met vriendin Cissy neer te strijken in vinexlocatie Oosterhout-Nijmegen? 'We hebben hier geen Maxim, Evelien, Sjors, Coop, Pruyn of Ankara. Maar de gezelligste wijk van Nijmegen missen? Nee. Nou, een beetje dan.'

DOOR PIETER MATTHIJSSSEN

Veel mensen verklaarden hem voor gek toen hij vertelde dat-ie samen met zijn vriendin een huis in Oosterhout had gekocht. Oosterhout? Niet naar 'Oost', maar naar Oosterhout? Helemaal aan de andere kant van de Waal? Blubber, zoi, klei, geen fatsoenlijke winkels, saaie nieuwbouw, alleen maar jonge stellen, elke dag twee keer die fietsbrug over waar je altijd wind tegen hebt? Dat meen je niet! Terwijl je een bovenwoning hebt in hartje Bottendaal, bakkerij Pruyn op de hoek, Maxim op kruip- en het station op loopafstand, om over het centrum nog maar te zwijgen? Ja, dat Oosterhout!

Geen spijt

'We wonen hier nu bijna vier maanden en hebben nog geen seconde spijt gehad van de overstap', vertelt Cissy, met

een spinnende kitten Mauro op schoot. 'Het was prima toeven aan de Stephanusstraat, maar het huis was niet van onszelf. Omdat huren via Entree niet opschoot en een beetje koopwoning in Nijmegen voor starters nauwelijks te betalen is, zijn we ons in de Waalsprong gaan oriënteren.' Pieter: 'Uiteindelijk hebben we voor deze woning in Oosterhout gekozen. Betaalbaar, ruim opgezet, met een tuin op het zuiden, een grote groenstrook voor het huis, een straat waar nauwelijks verkeer komt.' Juist omdat het nieuwbouw is en alle bewoners in hetzelfde schuitje zitten, werden razendsnel contacten met de mensen in de straat gelegd. Cissy: 'Je loopt sneller bij elkaar naar binnen. Even naar de nieuwe badkamer kijken, afspraken maken over schuttingen en planten, met

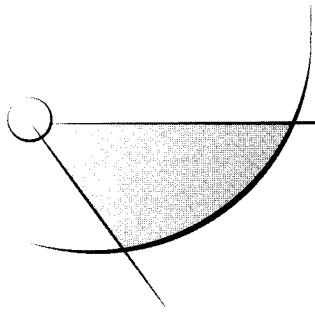
z'n allen pompoensoep eten in de achtertuin. Dat soort dingen.' Pieter: 'Laatst had ik het er nog met Cis over. Alles bij elkaar heb ik bijna 11 jaar in Bottendaal gewoond. Ik ken veel mensen – vooral van gezicht uit de Coop of de kroeg – maar ik kwam er pas twee jaar geleden achter dat mijn overbuurman Joan heette. Omdat Cissy het me vertelde. Bottendaal is wat anoniemer. Op zich niks mis mee, maar een beetje slap ouwehoeren met de burens heeft ook wel wat.'

Vlaamse bandjes

Het gaat te ver om te zeggen dat de overstap naar Oosterhout Bottendaal voorgoed uit hoofd en hart van Cissy en Pieter heeft gewist. Cissy: 'Natuurlijk mis ik het weleens. De croissantjes van bakkerij Pruyn, snel even wat drinken bij Maxim, of börek halen bij de Turk. Maar we hebben sinds kort een broodbakmachine en een stukje fietsen om naar het café te gaan, is ook helemaal niet verkeerd.' Pieter: 'Ik mis vooral de muziek van mijn onderbuurman Serge. Hij is net als ik een groot fan van Vlaamse bandjes en als-ie de volumeknop wat verder opendraaide was het genieten geblazen. Onze nieuwe burens hebben een zoontje van anderhalf en daar is het "The Best of K3" wat de klok slaat. Ach ja, moet kunnen.' Na ruim vier maanden zijn de oud-Bottendalers geheel en al ingeburgerd in het Over-Betuws land. Cissy: 'Je merkt dat de focus op Nijmegen wat minder wordt. Zo doen we de meeste boodschappen in Elst en halen we soms Chinees in Bemmelen. Verder wil ik

'Ik mis vooral de muziek van mijn onderbuurman Serge'

binnenkort een cursus Club Swing volgen in de Klif, het multifunctionele wijkcentrum om de hoek.' Pieter: 'Omdat het buiten-seizoen is afgelopen, ben ik van plan om met een van mijn buurmannen – iedereen noemt elkaar hier buurman of buurvrouw – een cursus Spinning in Elst te gaan doen. Verder hebben ze hier een wijkblad, de "BEN erweer", waar ik op zich wel wat voor zou willen doen. Maar dat stel ik nog even uit. Ik voel me nog te zeer verwant met mijn oude liefde, De Zeeheld. Dat zou als verraad voelen.' ■

Nieuws van de BOB

DOOR JOZÉ VAN DEN HURK

Dobbelman

“Het speelveld komt terug op het Dobbelmanterrein.” Dat bezwoer wethouder Depla onlangs tijdens de opheffingsbijeenkomst van de Dobbelmanwerkgroep. Goed nieuws dus voor de jongeren. Maar die huldigen inmiddels - begrijpelijkerwijs - het standpunt: eerst zien dan geloven. Overigens worden de taken van de werkgroep overgenomen door de BOB.

Over de Dobbelman gesproken. Wanneer begint de bouw toch eindelijk? Een klein belronde geeft niet de gewenste duidelijkheid. “Eind van het jaar”, luidt het ene antwoord. “Als 60% van de woningen en appartementen is verkocht”, is de andere kant van het verhaal. En die zestig procent is nog niet verkocht zo blijkt. Kortom, we weten het nog niet.

Maar er is nog wel meer onduidelijk rond het Dobbelmanterrein. Want heeft iemand namelijk nog wel eens iets vernomen over de Talistoren die aan De Graafseweg moet verrijzen? Toch niet bepaald een bescheiden gebouwtje. Desondanks is de toren tot op heden in geen enkele tekening terug te vinden. Wie weet waar de Talistoren is gebleven, mag het zeggen.

De BOB is voornemens om straks de nieuwe bewoners van het Dobbelmanterrein te stimuleren om zo snel mogelijk in de wijk te integreren, zodat er geen eiland gaat ontstaan.

ROC

Ook de precieze startdatum voor de bouw van het ROC in de spoorkuil is nog niet duidelijk. Toch lijkt die niet meer ver weg, getuige de hekken die om het terrein zijn gezet. Hetzelfde is overigens gedaan bij het voormalige Vihamijterrein waar in de loop van volgend jaar het ‘Vondelparkje’ gestalte moet krijgen. Nog even ter herinnering wat gegevens over de ROC-nieuwbouw. Er komt een vestiging voor de richtingen economie en zorg & welzijn (een tweede vestiging komt overigens wat verderop aan de Heyendaalseweg).

De vestiging in Bottendaal zal ongeveer 6.500 studenten en 500 medewerkers herbergen. Het gebouw bestaat uit verschillende bouwblokken van maximaal 4 verdiepingen die met elkaar verbonden worden door een atrium. Op de begane grond krijgt het atrium de functie van een (openbare) winkelstraat met verschillende leerbedrijven.

Verkeer

De gemeente wil nog steeds geen integrale verkeersvisie ontwikkelen met het oog op de komst van duizenden nieuwe ‘bewoners’ bij het ROC en op het Dobbelmanterrein. De BOB vindt dat onbegrijpelijk, want als je nu niet nadenkt over de toekomstige verkeersstromen dan zit straks heel Bottendaal vast. Binnenkort gaat de BOB toch maar weer eens proberen de wethouders Depla en Hirdes te overtuigen van de noodzaak van zo’n verkeersplan.

Wel duidelijk is dat in de loop van volgend jaar het betaald parkeren over de hele wijk wordt uitgebreid. In de maand november heeft de gemeente een voorbereidend onderzoek gehouden.

Wijkcentrum

De BOB is zeer enthousiast over het Suikerfeest dat onlangs door een groep jongeren in het wijkcentrum is georganiseerd. Het was een ouderwetse ontmoeting tussen Bottendalers en dat was precies wat de jongeren beoogden. Voor de BOB reden om na te denken over de vraag of het wijkcentrum niet weer veel meer die ontmoetingsfunctie zou moeten krijgen, zoals dat vroeger het geval was. De BOB is benieuwd hoe de wijkbewoners daar over denken.

De BOB vindt dat het wijkcentrum sowieso veel meer voor wijkactiviteiten gebruikt zou moeten worden. Nu wordt het wijkcentrum verhuurd aan wie maar wil. Wijkbewoner of niet. En zo kan het gebeuren dat er geen plek meer is voor ruimtebehoefte vanuit de wijk zelf (zoals voor de huiswerkgroep van de jongeren). In de praktijk blijkt het een weerbarstig

probleem omdat de gemeente verplichtingen is aangegaan met de huurders. Maar de BOB blijft proberen om hier beweging in te krijgen.

Slogan

Tijdens eerdergenoemd Suikerfeest schoelden de jongeren de bezoekers een quiz voor over Bottendaal. Een van de vragen luidde: bedenk een slogan voor de wijk. De BOB vond het eigenlijk best een goed idee om op die manier het unieke karakter van de wijk te benadrukken en vraagt zich af of meer mensen daar zo over denken. De volgende vraag is natuurlijk om ideeën aan te leveren voor zo’n slogan.

2006

Langzaam maar zeker is het weer tijd om vooruit te blikken. Het komende jaar wil de BOB zich nadrukkelijker bezig houden met het milieu in de wijk. Daarnaast wil de bewonersorganisatie, samen met de bewoners, een toekomstvisie voor de wijk opstellen. Bottendaal zou daarmee de eerste wijk zijn die dit zelf doet. Vanuit de gemeente worden alleen wijkvisies voor de aandachtswijken gestimuleerd. En uiteraard zijn er nog tal van ‘oude’ zaken die ook in het nieuwe jaar onverminderd de aandacht van de BOB vragen. ■

Vragen van De BOB

- Wie weet waar de Talistoren is gebleven?
- Zouden er vaker ‘ontmoetingsactiviteiten’ in het wijkcentrum georganiseerd moeten worden?
- Heeft Bottendaal behoefte aan een slogan?
- Zo ja, welke?

Antwoorden kunnen gestuurd worden naar De Zeeheld: dezeeheld@yahoo.com

Hollywood in Bottendaal

Zakaria en Khalid, twee Bottendaalse knullen, kunnen nu nog rustig door de wijk lopen. Maar dat zou volgend jaar zo maar eens over kunnen zijn. De twee tieners gaan namelijk als 'Momo' en 'Sjekie' een hoofdrol spelen in de film 'Floes, heb jij het?' Het verhaal van een unieke filmproductie van Bottendaalse bodem.

DOOR JOZÉ VAN DEN HURK

Momo' en 'Sjekie' maken deel uit van de groep – overwegend Marokkaanse – jongeren die sinds een jaar twee keer in de week bij elkaar komen in het wijkcentrum. Om te kletsen, spelletjes te spelen en huiswerk te maken. Maar ook om plannen te smeden zo blijkt. “Een jaar of wat geleden bedachten we voor de grap dat we een film moesten maken over jongeren in Bottendaal”, vertellen de filmsterren in spé. “Karin van Tandem vertelde dat de gemeente misschien wel geld voor zoiets zou hebben. Maar ja, wie gelooft zoiets nou.” Maar het geld kwam er, tot ieders verrassing. En zo kan het gebeuren dat Khalid en Zakaria druk aan het oefenen zijn voor hun filmdebuut.

Lachen

“Toen we die subsidie kregen hebben we via Tandem Eray erbij gehaald, die woont hier in de buurt en heeft verstand van films maken. Hij heeft ook al eens een film gemaakt met leerlingen van De Driemaster.” Sinds de zomer hebben de jongeren onder leiding van filmmaker Eray Düz hard gewerkt. Het script is af en begin volgend jaar kan er ‘gedraaid’ worden. Het verhaal is door de jongens zelf geschreven.

Veel willen beide acteurs er nog niet over kwijt, behalve dat het om een groepje Marokkaanse jongens in Bottendaal gaat. ‘Floes’ - Marokkaans voor geld – is een film met een boodschap, maar ook een film waar je mee kunt lachen. En echt niet alleen als je Marokkaan of jong bent, benadrukken de hoofdrolspelers.

Artiestennaam

In het begin moesten veel andere jongens lachen om ons filmplan, maar nu

willen ze allemaal meedoen. “Geen probleem”, aldus Eray Düz. “Werk genoeg. Want de jongeren gaan niet alleen acteren, ze gaan me ook helpen bij het maken. Of beter gezegd, ik help de jongens bij het maken van de film.

Eray geniet van het enthousiasme van de jongeren. “Zelf was ik als kind altijd al bezig met film. Dromen van de dag dat ik ooit beroemd zou zijn.” Als kind mat Eray zich om die reden zelfs een artiestennaam aan: Ray Dale, want Eray Düz daar zouden mensen alleen maar hun tong over breken. Filmster is Eray weliswaar niet geworden, maar sinds kort wel eigenaar van een eigen productiemaatschappij ‘Ray Dale productions’ geheten.

Droom

Na een studie Heao bedrijfskunde en een aantal werkzame jaren in het bedrijfsleven, vond Eray het een aantal jaren geleden tijd om alsnog zijn droom achterna te gaan. Na zichzelf te hebben omgeschoold, mag de filmer nu op zijn beurt andere jongeren helpen hun droom te verwezenlijken. Want dromen doen Zakaria en Khalid al stiekem wel.

Wat begon als een grap is nu toch wel heel serieus aan het worden. Zakaria en Khalid kijken daardoor tegenwoordig zelfs al heel anders naar films. En ja, het zou best leuk zijn om te worden ontdekt en de nieuwe Johnny Depp (Khalid) of Bruce Lee (Zakaria) te worden. Maar eerst Floes. En dat is al spannend genoeg. Zeker nu er zelfs een kans lijkt te bestaan dat de film in de Lux gedraaid gaat worden. De Lux! “Maar”, laten beide acteurs weten, “de grote première is hier in het wijkcentrum. Want hier is het allemaal begonnen.” ■

Bottendaals Glorie

Plaatje van Loeki, Rieki, Wieki

een verhaal met een luchtje **Bio in Bottendaal**

Op bezoek bij een vriendin in de Graafsedwardsstraat zit ik aan de eettafel voor het raam. Ik geniet van de koffie en het weidse uitzicht, alleen gehinderd door een verlaten fabrieksschoorsteen. Ongewoon voor een dichtbevolkte wijk anno 2005.

Een dergelijk uitzicht moet lang geleden heel normaal geweest zijn. Tussen 1880 en 1915 werd onze wijk in hoog tempo uit de grond gestampt, maar er heerste op veel plekken nog een serene rust waar met paard en ploeg het land werd bewerkt. In de buurt van mijn blikveld moet ergens de kunstboterfabriek van Timmerman en Co gestaan hebben waar 64 mannen, 2 vrouwen en 59 kinderen werkten. Kinderarbeid was in die tijd heel gewoon en kwam in alle bedrijfstakken voor maar vooral buiten de stad in de steenfabrieken. Lang heeft deze boterfabriek daar niet gedraaid wat een geluk was voor een andere ondernemer in Nijmegen. In 1895 brandde de zeepziederij van de Gebr. Dobbelman in de Benedenstad tot de grond toe af. 'Komt een ongeluk zelden alleen, anderzijds is het ongeluk meestal ook weer niet zo groot of er komt een gelukje bij', aldus het gedenkboek dat in 1904 verscheen ter gelegenheid van het vijftigjarige bestaan van het bedrijf. Dat gelukje was natuurlijk

de leegstaande boterfabriek die de nieuwe locatie werd van het bedrijf. Het werk in de fabriek was zwaar en de mannen, vrouwen en kinderen werkten gemiddeld 10 à 11 uur per dag vrijwel zonder pauze.

In Voorwaarts – het Socialistisch Weekblad voor Gelderland – beschrijft een arbeider de werk- en leefomstandigheden in die tijd.

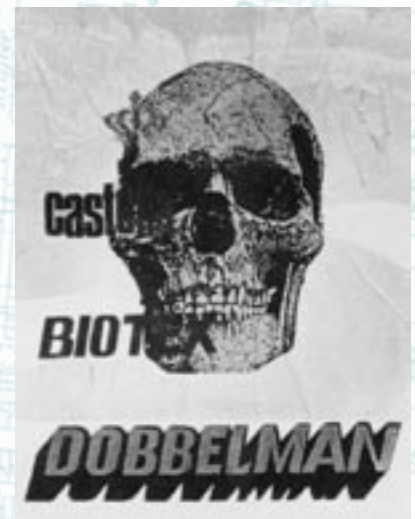
"Veertig jaar geleden werd ik als slaaf gehuurd. Hoevelen heb ik gezond naar lichaam en geest de fabriek zien betreden om ze half dood weder te verlaten? Hoevelen heb ik zien vallen? Het loon was er ellendig laag, je kon er je gezin niet van onderhouden. Wanneer ik Dobbelman's buitengoed en zijn paleis in de Smidstraat beschouw, dan word ik woedend, dan ben ik gedwongen uit te roepen: dat is mijn zweet en bloed, daar behoor ik te wonen!"

Zeepoeder was in die tijd een hippe uitvinding van de chemische industrie en werd al snel het nieuwe artikel van

Dobbelman. Het bedrijf werd door de jaren heen allengs groter en groter en zorgde voor steeds meer overlast in een dichtbevolkte wijk. Zeepkuchtjes waren heel gewoon en soms sneeuwde het in onze wijk op een heerlijke zomerdag. Ook kreeg de buurt regelmatig metershoog schuim cadeau. In 1968 was het genoeg en sloeg de vlam in de pan! Omwonenden van de Dobbelman vormden een buurtcomité en eisten schadevergoeding na de zoveelste overlast. Er verschenen pamfletten met daarop de merknamen Castella, Biotex en Dobbelman, vergezeld van een doodshoofd. Dobbelman haalde uiteindelijk bakzeil maar de schadevergoedingen waren minimaal. In het latere charmeoffensief werden bewoners gepaaid met open dagen en cadeaupakketten.

Echt nostalgisch zijn de poppetjes Loeki, Rieki en Wieki; de 'avonturen' van deze drie jonge huisvrouwen verschenen begin jaren '70 op singles, die je cadeau kreeg bij aankoop van een product. Drie dames en een pakje Biotex: het ultieme geluk!

Echter, de liefde was over tussen de fabriek en de wijk en gelukkig was eind jaren '90 sluiting (en sloop) een feit. Honden en onkruid hebben het braakliggende terrein

Pamflet Dobbelman

inmiddels overgenomen in afwachting van nieuwbouw. De reclameborden voor de verkoop van de huizen zijn al geplaatst, de eerste grondwerkzaamheden verricht; er hangt stilte voor de storm.

Ik drink nog een kop koffie en geniet van het uitzicht. ■

Wil Meertens